

PUTTE, LIERBAAN

Nota landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek: Programma van maatregelen.

RAPPORT NR. 1245

Titel

Nota landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek Putte, Lierbaan:
Programma van maatregelen

Auteur(s)

Timothy Nuyts & Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2015/00053 – Jeroen Verrijckt

2017/00175 – Timothy Nuyts

Projectnummer J. Verrijckt

2022-365

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2023A158 (LBO)

2023C229 (PS)

Plaats en datum

Beerse, 27/03/2023

© J. Verrijckt bvba. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming.

INHOUD

Administratieve gegevens	4
1 Gemotiveerd advies	5
1.1 Aanleiding vooronderzoek	5
1.2 Resultaten vervolgonderzoeken	5
1.2.1 Landschappelijk bodemonderzoek	5
1.2.2 Proefsleuvenonderzoek	7
1.3 Impactbepaling van de geplande werken	9
1.4 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	9
2 Lijst met figuren	10
3 Bibliografie	10

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2022-365
Projectcode Onroerend Erfgoed		2023A158 (LBO) 2023C229 (PS)
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Pulte
	Straat	Lierbaan/ Peter Michielslei zn
Kadastrale gegevens	Gemeente	Pulte
	Afdeling	1
	Secie	B
	Percelen	103F (partim)
Coördinaten	Noord	X: 168151,24 Y: 195901,28
	Oost	X: 168223,96 Y: 195854,17
	Zuid	X: 168175,96 Y: 195778,69
	West	X: 168131,72 Y: 195818,63
Oppervlakte plangebied		Ca. 6.745 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 6.745 m ²
Erkend Archeoloog		2015/00053 – Jeroen Verrijckt 2017/00175 – Timothy Nuyts

1 GEMOTIVEERD ADVIES

1.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota “*Putte, Lierbaan*” met ID23073 en projectcode 2022C242¹. Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande aanleg van trayvelden, een waterretentiezone en een bassin aan de Lierbaan/Peter Michielslei zn. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

1.2 Resultaten vervolgonderzoeken

1.2.1 Landschappelijk bodemonderzoek

Uit het bureauonderzoek werd een verwachting opgesteld naar de aanwezigheid van een archeologische site:²

“Archeologische gegevens voor het plangebied zelf zijn afwezig. Een aantal vondsten, met name steentijdartefacten, zijn gekend. Verder zijn er een aantal archeologische onderzoeken uitgevoerd waarbij gebleken is dat er wel een aantal sporen konden aangetroffen worden, al zijn die niet duidelijk gedateerd. Lithische artefacten zijn dus wel gekend maar nooit met een duidelijke context. Voor de sporensites zat het archeologische niveau op een diepte tussen 70 en 90 cm -mv. Op basis van de bovenstaande gegevens is er een verhoogde kans op het aantreffen van artefactensites uit de steentijd (laat-paleolithicum en mesolithicum), maar ook voor het aantreffen van sporensites uit de perioden vanaf het neolithicum tot en met de late middeleeuwen. Voor recentere perioden wordt geen bewoning of andere menselijke sporen verwacht.”³

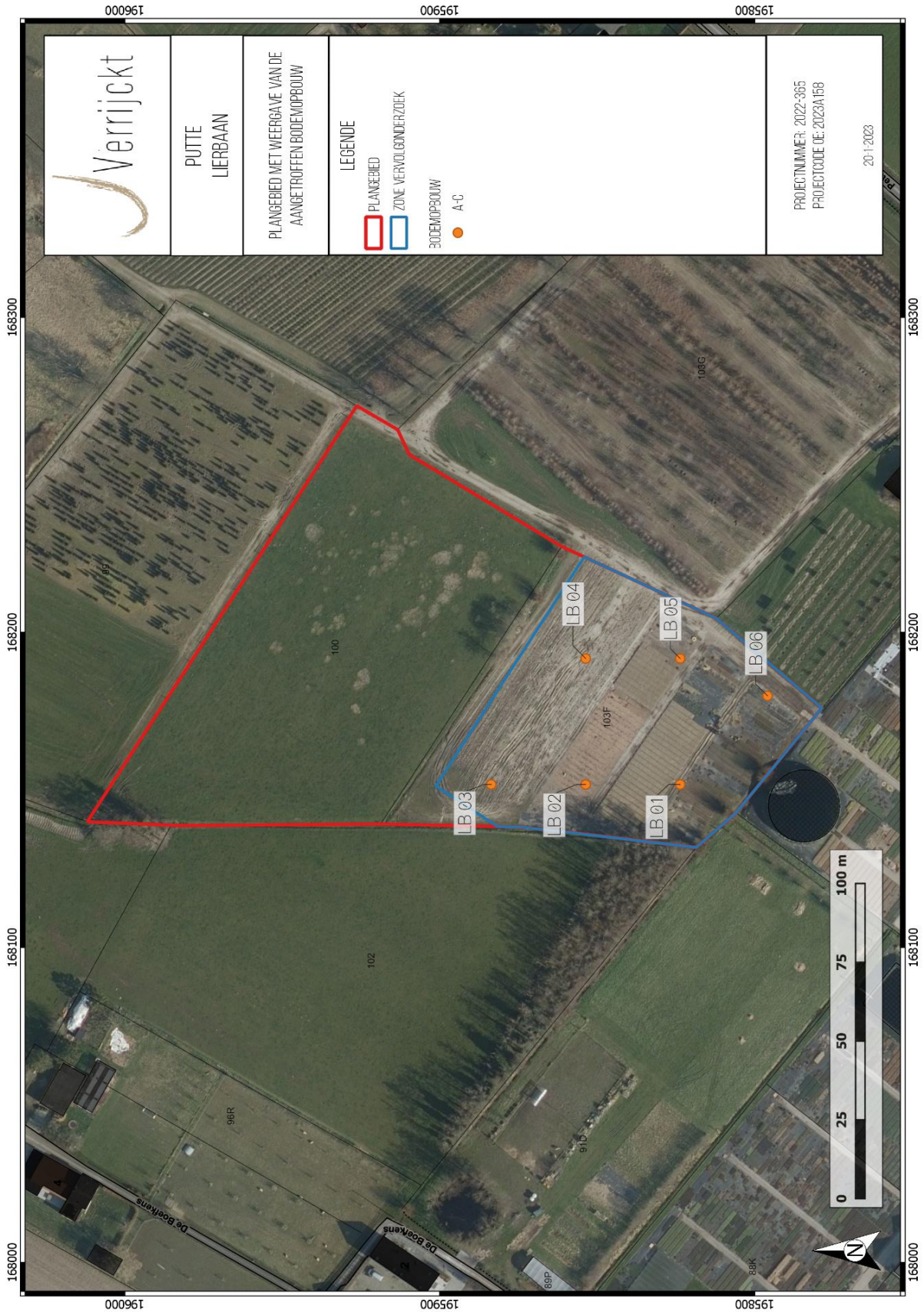
Hierdoor werd een landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd met mogelijke vervolgonderzoeken.

De uitgevoerde landschappelijke boringen hebben uitgewezen dat het archeologische niveau binnen de contouren van het plangebied zich situeert tussen 40 cm – 60 cm t.o.v. het huidige maaiveld. Bijkomstig werden in geen van de uitgevoerde landschappelijke boringen restanten gevonden van de oorspronkelijke en natuurlijke bodemopbouw (humus en/of ijzer B-horizonten) en kon worden vastgesteld dat de natuurlijke bodemopbouw binnen het plangebied reeds sterk antropogeen beïnvloed werd in het (recente) verleden (land- en tuinbouwactiviteiten), welk resulteert in de A-op-C bodemopbouw die werd vastgesteld bij de uitvoering van het landschappelijke bodemonderzoek (ijzer en/of humus B-horizonten). Gelet op de afwezigheid van enige resten van de natuurlijke/oorspronkelijke bodemopbouw en de duidelijke vaststelling van sterke antropogene invloeden op de bodemopbouw binnen de contouren van het plangebied, beslist J. Verrijckt Archeologie & Advies bv om rechtstreeks over te gaan tot de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek en dit om eventuele sporensites (uit de periode neolithicum tot en met late middeleeuwen) op te sporen.

¹ VERMEERSCH & VERRIJCKT 2022

² VERMEERSCH & VERRIJCKT 2022

³ VERMEERSCH & VERRIJCKT 2022

Figuur 1: Syntheseplan: aangetroffen bodemopbouw bij het landschappelijke boonderzoek op orthofoto en GRB-kaart⁴

⁴ AGIV 2022b; AGIV 2022a

1.2.2 Proefsleuvenonderzoek

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem d.m.v. proefsleuven t.h.v. de Lierbaan/Peter Michielslei te Putte, werden in totaal zes bodemprofielen aangelegd. Alle aangelegde bodemprofielen vertonen een A-op-C bodemopbouw, waarbij de moederbodem/C-horizont rechtstreeks wordt afgedekt door één of meerdere A-horizonten. Slechts zeer plaatselijk binnen de contouren van het plangebied werden resten aangesneden van de natuurlijke/oorspronkelijke bodemopbouw (ijzer en/of humus B-horizont) en dit hoofdzakelijk t.h.v. natuurlijke verstoringen (boom-/windvallen).

Bijkomend werden ook nergens binnen de contouren van het plangebied enige archeologisch relevante vondsten, sporen en/of structuren aangesneden uit eender welke (pre-)historische periode. De enige grondsporen die werden aangetroffen en geregistreerd waren van duidelijk recente en/of natuurlijke oorsprong en kunnen allemaal in verband worden gebracht met het voormalige landgebruik (akker-/weiland en nadien een boomkwekerij) binnen de contouren van het plangebied. De recente antropogene sporen zijn de restanten van het ploegen van het land, breken van de harde ondergrond voor een betere waterdoorlaatbaarheid (grondverbetering), het aanleggen van drainagesystemen en de realisatie van plantgaten (d.m.v. een grondboor). De natuurlijke grondsporen die werden geregistreerd kunnen in verband worden gebracht met wortelwerking in de bodem en boom-/windvallen.

Gelet op de duidelijk antropogeen beïnvloedde bodemopbouw en het ontbreken van enige archeologisch relevante vondsten, sporen en/of structuren uit eender welke (pre-)historische periode binnen de contouren van het plangebied, is het potentieel op kennisvermeerdering door verder archeologisch onderzoek zeer laag tot onbestaande. Bijgevolg beslist J. Verrijckt Archeologie & Advies bv om **geen verder archeologisch onderzoek** meer op te leggen.

Figuur 2: Plangebied met weergave van de geregistreerde grondsporen op GRB-kaart⁵

⁵ AGIV 2022a

1.3 Impactbepaling van de geplande werken

De werken bestaan uit verschillende aspecten. Het ganse terrein (ca. 1,8 ha) wordt heraangelegd waarbij onder andere bassins en waterretentiezones worden aangelegd. Verder worden ook lavavelden en trayvelden aangelegd, met bijhorende ontwatering. Andere zones worden omgevormd tot groenzone en bepaalde delen worden opgehoogd. De werken zullen een impact hebben tot een diepte van ca. 1m. Hierdoor bestaat de kans dat potentieel aanwezige archeologische waarden voorgoed vernietigd zullen worden. Daarom wordt ook een verder onderzoek geadviseerd. In de zone van de trayvelden zullen de werken beperkt zijn tot 0,2 m -mv. Gezien de beperkte bodemimpact wordt in die zone geen verder onderzoek geadviseerd.⁶

1.4 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek t.h.v. de Lierbaan/Peter Michielslei te Putte leverde geen archeologische relevante vondsten, sporen en/of structuren op uit eender welke (pre-)historische periode. Hierdoor is er geen kenniswinst te behalen en is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk⁷ is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

⁶ VERMEERSCH & VERRIJCKT 2022

⁷ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021

2 LIJST MET FIGUREN

Figuur 1: Syntheseplan: aangetroffen bodemopbouw bij het landschappelijke booronderzoek op orthofoto en GRB-kaart	6
Figuur 2: Plangebied met weergave van de geregistreerde grondsporen op GRB-kaart	8

3 BIBLIOGRAFIE

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2021. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0)*, Brussel. Available at: https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_geen_TC_20190322.pdf.

AGIV, 2022a. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootschalig Referentiebestand (GRB). Available at: <https://www.geopunt.be/>.

AGIV, 2022b. Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschalig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <https://www.geopunt.be/>.

VERMEERSCH, J. & VERRIJCKT, J., 2022. *Archeologienota Pulte, Lierbaan, J. Verrijckt Rapport nr. 1040*, Beerse. Available at: <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/23073>.